

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

A
Z
İ
Z

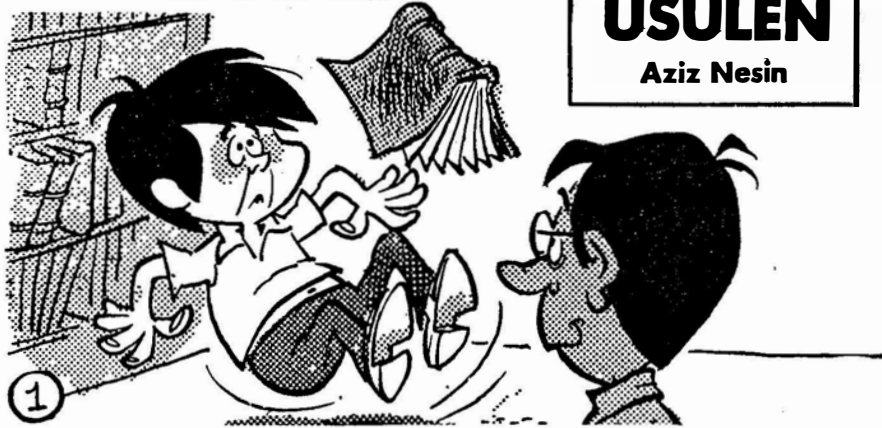

N
E
Ş
İ
N

USULEN

USULEN

Aziz Nesin

Sarıyer'in içerlerinde birev-
di... Bulana kadar epeyi aradım,
yoruldum. Köşk büyük bir bahçe
içindeydi. Yalçın çocukluk arka-
daşımdır.

- Çok güzel bir köşkünüz var,
dedim.

- Güher teyzemin köşkü. . de -
di.

Yalçın'ın kitaplarını görmek
için gitmiştim. Beni o kadar bü-
yük, kitaplarla dolu bir odaya al-
dı ki, hangi birine bakacağımı şa-
şırdım. Yalçın,

- Çaylarımızı burada içelim .

dedi.

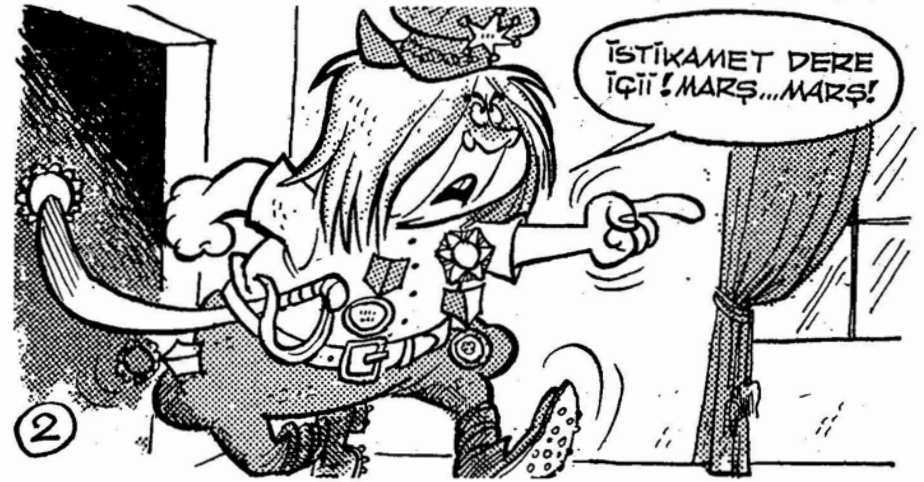
Ben kalın ciltleri karıştırır-
ken yukarı kattan titrek, çatlak,
çatal çatal bir ses geldi:

- Hedef Çamlı Tepe .. Marş
marş! .. Allah Allah Allah! ..

Bir duraladım. Bu sese bir
anlam veremedim. Yeniden ki-
taplara daldım. O çatlak ses bir
daha duyuldu:

- Sağa çark, marş! İiileriii,
marş!

Yalçın'a soracağım ama bir
türlü soramıyorum. Komut veren
ses, çocuk sesine benzese, bir ço-

cuk askerlik oynamıyor, diyeceğim.

Yumuşak, geniş koltuklar i-
çinde çaylarımızı içerken, yuka-
rı kattan önce,

- İstikamet dere içiii! Marş
marş! .. diye yine o ses duyuldu,
sonra bir gümbürtü koptu. Birden
kapı küt diye açıldı. İçeriye, şa-
şılalı bir kılıkta, kadına benze-
meyen, erkeğe hiç benzemeyen bi-
ri girdi. Saçları, bembeyaz uzun-
du. Başında çok eski zamandan
kalma bir komutan şapkası var-
dı. Saçlarına, yüzüne bakarsanka-
nın, Gıyımış erkek. Göğsü, nişan-

larla, madalyalarla dolu. Ayağın-
da külot-pantolon eski ipek kadın
çoraplarını da üstüne çekmiş. Be-
linde bir kılıç var.

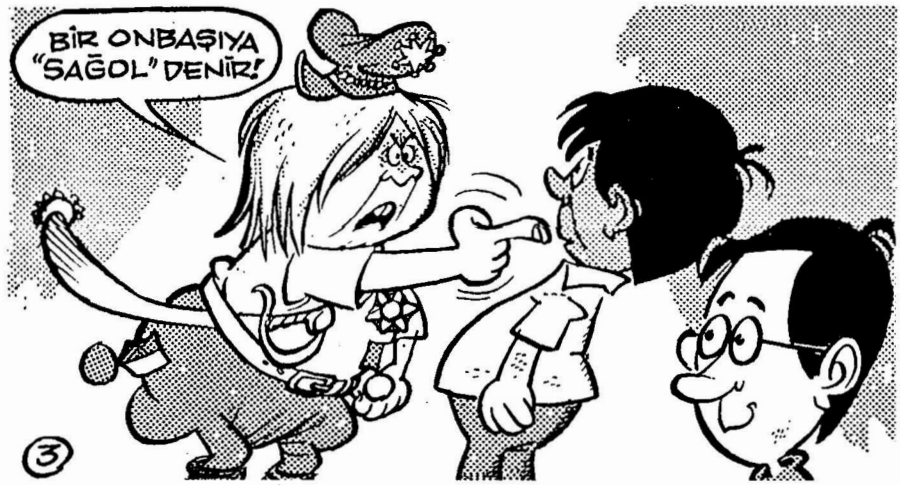
O kılıkta bir yaratığı birden
karşımda görünce, hemen yerim-
den fırladım. Yalçın, elimden tut-
tu:

- Güher dayım... diye içeri
gireni bana tanıttı.

- Nasılsın delikanlı? dedi.

- Teşekkür ederim, efendim,
dedim.

- Bir onbaşıya teşekkür ede-
rim, denmez. "Sağol" denir. -Yal-

çın'a döndü. - Topçu kadanaları i -
çin kuru ot lazım.

Sonra, "İleriii, marş!" diye
bağırarak dışarı çıktı.

Şaşkınlık içindeydim.

Yalçın,

- Ben sana Güher teyzemi an-
latmamıştım, değil mi? dedi.

- Hayır, dedim. Önce Güher
teyzen mi, Güher dayın mı?

- İkisi de... Bak, anlatayım..
Güher Teyzem, bu koca köşkte,
iki evlâtlığı ile birlikte yaşıyor -
du. Yanında hep iki evlâtlık bu -
lundururdu. Birini yetiştirip bü -

yüttür. Onu evlendirdince yeniden
bir küçük kız alır. Babam Anka -
ra'dan İstanbul'a tayin olununca,
bir zaman otelde kaldık.. Kendi -
mize uygun bir ev bulamadık. Gü -
her Teyzem, "Koskoca köşkte ca -
nım sıkılıyor, gelin birlikte otu -
ralım," dedi. Annemle aralarında
çok yaş farkı olduğundan, annem
her dediğini dinler. Biz de bu
köşke taşındık. Birlikte oturmaya
başladık. O zaman Güher Teyze -
min büyük oğlu Amerika'da, Gü -
her Teyzemin kızı, aşağı yukarı
annemle yaşıttır. O da evli, Maç

ka'da oturuyorlar.

Böylece biriki yıl geçti. Bir
sabah, ne ben, ne babam daha işe
gitmemiştik. Girişte ayakkabımı
giyerken sokak kapısı çalındı..
Kapıyı ben açtım. Eli çantalı bir
polis,

-Güher burada mı oturuyor ?
dedi.

Polisin, Güher değişine iğler -
ledim. Güher Teyzem o zaman
yetmiş dört yaşında, eski bir İ -
stanbul Hanımefendisi. Ona Sarı -
yer'de herkes, "Hanımefendi",
Güher Hanımefendi", "Büyük Ha -

nımefendi" der. Buralarda tanı -
mayan da yoktur. Çok kişi adını
bile bilmez de, "Hanımefendi" der
Hammevendilerin köşkü.. Hanım -
efendilerin bahçesi.. Hep böyle .
Hammevend denilince, onun Gü -
her Teyzem olduğunu herkes an -
lar.

Polise,

- Burada. Ne yapacaksınız ? .
dedim.

- Çağırın. Biraz lazım.. dedi.
Güher Teyzem o zaman, o -
tunduğu yerden hiç kalkmıyor.

Kötürüm değil ama, rahattan, şiş - manlıktan, yaşlılıktan yarı yata - lak olmuş.

- Gelemez, dedim, ne istiyor - sunuz, bana söyleyin.

Babam da sesimize geldi O da polise,

- Gelemez, dedi. Polis,

- Nedengelemiyormuş... Biz adımı getirmesini biliriz, dedi.

Babam,

- Getirin de görelim, dedi.

- Yani, kanun kuvvetine karşı mı geliyorsunuz?

- Yoo... Şişmandır da ondan a -

şağı kata inemez.

Polis şaşırıldı.

- Genç insan o kadar şişman olur mu? Nasıl merdivenlerden inemezmiş...

- Genç mi? genci? Yetmi - şini geçkin..

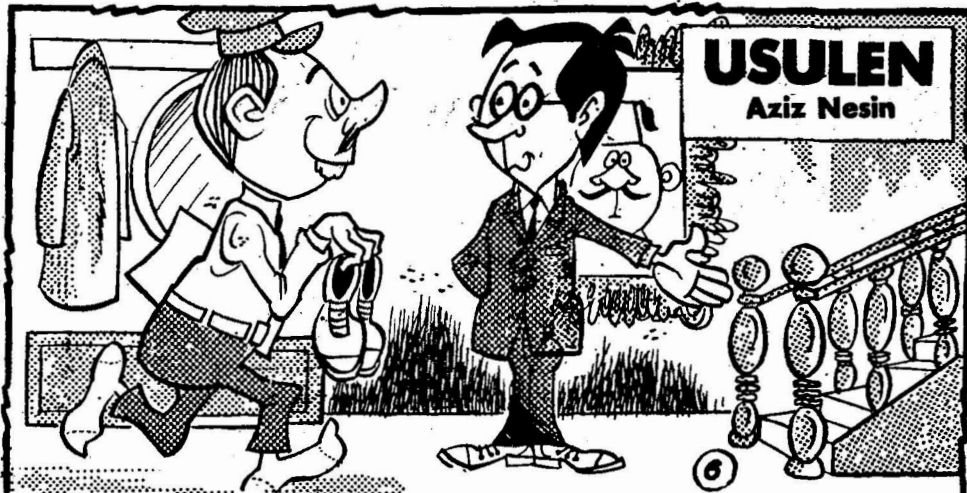
Polisin gözleri büyüdü. E lin - deki kağıdı okudu.

- Burada yirmi dört yaşında yazıyor. Peki, yetmiş yaşına ka - dar hiç askerlik yapmamış mı?

- Kim?

- Güher.

- Siz ne diyorsunuz? .. Güher

Hammeferdi kadındır.

- Allah Allah... Asker kaçığı diye Askerlik Şubesi arıyor. Öy - leyse bu Güher başka Güher ola - cak.

Annem, doğma büyüme Sarı - yerli olduğu için,

- Buralarda başka Güher yok - tur, dedi..

Polis, elindeki kağıtta yazılı adrese bir daha baktı. Tamam ad - res burası. Bütün bunlardan son - ra polis bize kuşku kuşku,

- Gelsin rica ederim, dedi, ni - hayet bu vatani vazifedir. Hepi -

mizin başından geçti. Bundan kaç - mak olmaz. Devletinkolu her ye - re yetişir. Nereye kaçsa yaka - larlar.

Polis başlamışken daha nasi - hat edecekti ama, babam,

- Kendisi aşağı inemez, dedi, siz buyrun yukarıya, görün...

Annem,

- Yalnız, dedi, çok affedersi - niz, lütfen ayakkabılarınızı çıkı - racaksınız. Çok sinirlidir, kıya - meti koparır.

Polisin kunduralarını, getir - lerini çıkarması epiyi zor oldu .

Polis yukarı çıkıp Güher Teyze - mi dizlerine battaniye örtülmüş , koltukta oturur görünce şaşırır. Biz, asker kaçaklığını öğrenince Güher Teyzemin kızacağını san - mıştık. Kızmadı, güldü, işi şakaya vurdu. Polis, elindeki kâğıda ba - karak :

- Adınız? dedi.
- Güher.
- Tamam, Soyadınız?
- Yeğenoğlu.
- O da tamam. Babanız?
- Tophane Nazırı Halim Paşa.
- Tutuyor. Burda da Halim ..

Anneniz?

- Vesamet...

Polis,

-Allah Allah, dedi, her şey u - yuyor. Bir yaşınız, bir de erkek olmamanız işi bozuyor. Efendim usûlen bize bir nüfus kâğıdı su - reti getirirsiniz. Biz de şubeye yazarız.

Polisin dediği gibi, "Usûlen " Güher Teyzemin nüfus kâğıdı su - retini çıkartıp karakola götürdük. Aradan bi onbeş gün kadar geç - ti geçmedi, yine o polis, yanında komiserle geldi. Komiser, uzun

zamandır Sarıyer'de bulunduğun - dan Güher Teyzemi tanırmış.

-Bir zabıt tutacağım Hanım - efendi, dedi.

Güher Teyzem,

-Ayol, madem beni tanıyor - sumuz, ne zaptı? ...dedi.

Komiser,

-Usûlen...dedi.

Aradan bir zaman daha geç - ti. Kapıya iki inzibat eriyle bir po lis geldi. Komiser, polisle haber yollamış :

-Hanımefendi, bir zahmet, Askerlik Şubesine kadar usûlen

gidecek...

Biz,

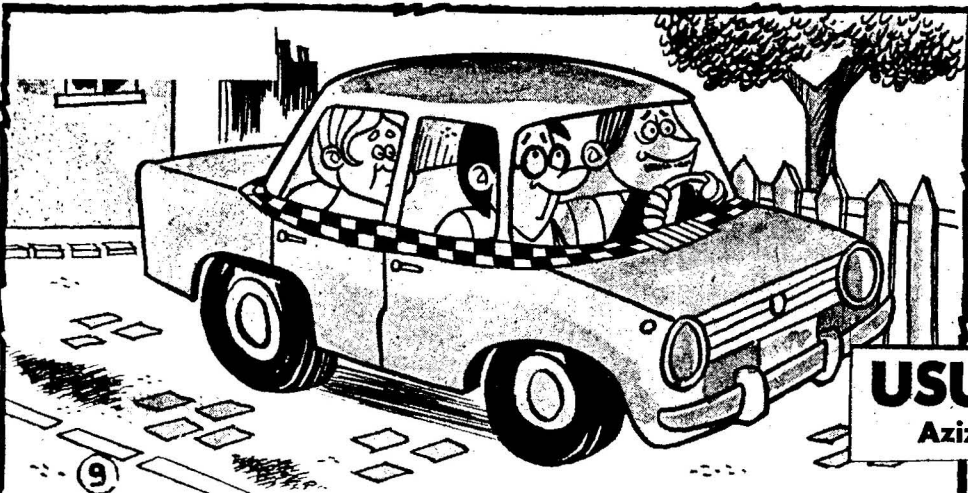
-Bu nasıl iş?..filândiye söy - lemecek olduk.

Polis, yüzünü yumuşatarak,

-Usûlen, beyim...dedi.

Söylenişten öyle anlıyorduk ki herhangi bişey "Usûlen"oldu mu, "Aldırma, boş ver, hiçbirşey ge - rekmez, hiç bir sorumluluğu yok - tur, ama yine de yapılır" anlamı - na geliyordu.

Güher Teyzemin Askerlik Şu - besine gitmesi bir iş..

USULEN

Aziz Nesin

Kucakta merdivenden indirdik, arabaya bindirdik, Askerlik Şubesine gittik. Askerlik Şubesinin Başkanı bir yarbaydı. Yarbay, Güher Teyze'ye bişeyler sordu.

-Benim beyim generaldi. Yirmi yıl oldu, öleli. Nasıl olur da, benim gibi yetmişdört yaşında bir kadını askere almaya kalkarsınız? Ben Memduh Paşa'nın hanımıyım, dedi.

"Memduh Paşa" lâfını duyar duymaz, Yarbay,

-Vay Hanımefendiciğim.. diye yerinden fırladı, Güher Teyze-

min ellerine yapıştı.

Bu yarbay teğmenken, Memduh Paşa'nın emrinde çalışmış. Güher Teyzemin gençliğini bilir miş.

-Üzülmeyin Hanımefendi, dedi, böyle yanlışlıklar sık sık olur. Yalnız sizden bir ricam var, usûlen nüfustaki kaydı düzelteceksiniz, o kadar.

Güher Teyzem kızdı,

-Canım, bu ne biçim iş? dedi, karakol kadın olduğumu bilir, yine de size yollar. Siz benim kırk yıl önceki halimi biliyorsunuz, diye

memuruna yollarsınız.

-Usûlen, Hanımefendi, usûlen dedi.

Dikkat ettim, "Usûlen" diyenlerin suratı yumuşuyordu.. Askerlik Şubesinden çıktık. O günden sonra iki üç günde bir, bizim eve inzibatlar, polisler, bekçiler gelmeye başladı.

-Nüfustan kaydınız gelmedi. Yanlışlık düzeltilmezse askere almak mecburiyetinde kalacağız.

Boyuna sıkıştırıyorlar. Bizi bir korkudur aldı. Yetmişdört yaşında, fîş gibi şişman, Güher

Teyzeyi hiç şakası yok askere alacaklar. Önce Maçka'da oturan kızı ile damadı yetiştirdi. Hep birlikte Nüfus Müdürlüğüne gittik. Nüfus Müdürü de Güher Teyzemin damadının sınıf arkadaşıymış.. Hattâ iki defa da eve gelip Güher Teyzemin elini öpmüş.

-Ben Hanımefendiyi tanıyorum, dedi.

Hepimiz bir oh çektik. Nüfus Müdürü işi memurlara bırakmadı. Kalktı kendisi uğraştı. Defterleri odasına getirdi. Hepimize çay ısmarladı. Bir kalın kocaman def-

DOĞUM TARİHİNİZ
1301 YERİNE
1351 YAZILMIŞ...

teri karıştırdı.
-Evet, dedi, bir yanlışlık ol-
muş. Doğum tarihi 1301 yazıla-
cakken yanlışlıkla 1351 yazılmış.
Yani Hanımefendi, yetmişdört ya-
şındayken, yirmidört oluyor."Gü-
her"i de erkek adı sanmışlar.
Hepimiz gülliştük.. Sonunda
yanlışlık anlaşılmıştı. Ordan ay-
rılırken, Nüfus Müdürü,
-Şimdi siz Hanımefendi, bu
yanlışlığı düzeltmek için mahke-
meye müracaat edeceksiniz, dedi.
-Aman, ne mahkemesi?..
-Usûlen Hanımefendi, usûlen

bir mahkeme... Mahkeme kararı
olmadan biz değiştiremeyiz.
-Canım efendim, yanlışlığı
ben mi yaptım? Kim bu yanlışlı-
ğı yapmışsa o gitsin mahkemeye.
-Hanımefendi, bu mahkeme ö-
nemli bişey değil, usûlen bir mah-
keme.
Eve döndük. Kapımızdan po-
lisler, inzibatlar eksik olmuyor.
Neredeyse, Güher Teyzeyi alıp
askere götürecekler. Biz başaçı-
kamayınca İzmir'deki oğluna "An-
neni askere alıyorlar, çabuk gel"
diye telgraf çektik. Oğlan aparto-

ANNEMİ ASKERE
ALİYORLARMIŞ
(HEMEN İSTAN-
BULA GİDİ-
YORUZ...

pargeldi. Karısını, çocuklarını da
birlikte almış. Bu arada da aske-
re alması diye korkudan Gü-
her Teyzeyi kaçırıp duruyoruz.
Bir yakalarlarsa, askere götüre-
cekler. Güher Teyzem, hepimizi
topladı,
-İşin şakası yok, dedi, usûlen
musûlen derken beni askere ala-
caklar. Aman işi sıkı tutun.
Mahkeme günü geldi.. Güher
Teyze koltukta, sanık yerine geç-
ti. Avukat,
-Sayın yargıçım. Müvekkili-
mizin temiz nâsiyesinden de anla-

şılacağı üzere... diye söze baş-
ladı.
Asker kaçığı olmadığını, ka-
dın olduğunu, yaşının da yetmiş-
dört olduğunu anlatmaya çalıştı.
İki duruşma sonra, mahkeme ta-
nıkların dinlenmesine karar ver-
di. Hep birden yargıcın evine koş-
tuk. Yargıç, Güher Teyzemin el-
lerine sarıldı. Güher Teyze ba-
rut olmuştu.
-Ayol, sen beni bilmiyor mu-
sun? dedi, daha ne tanığı istiyor-
sun?

USULEN
ŞAHİTLİK
YAPACAKSINIZ...

13

USULEN

Aziz Nesin

Yargıç,

-Aman teyzeciğim, usülen dedi, usülen tanık dinlemek gerekirdi. İki tanık bulun yeter... Usülen...

Hep birden tanık aramaya başladık. Güher Teyzemin yetmişdört yaşında olduğuna tanıklık edecek adamın en az doksan yaşında olması lazım. Kime gidiyorsak,

-Ben yapamam, diyor. Yetmişdört yıl önce ben değil, babam bile doğmamıştı.

-Canım bu usülen bir tanık -

lık. Yetmişdört deme de yetmiş de, altmış de, elli de... Ne dersene... Usülen...

Kimisi,

-Anlarlar da başım belâya girer. Yalancı tanıklığın cezası büyük... diyor.

Ara-tarabiriellibesinde, biri de altmış var yok, iki tanık bulduk. Mahkeme tanıkları dinledi.. Bu seferde yargıç, Güher Teyzenin muayeneye sevkine, kadın olduğuna dair rapor almasına karar verdi. Bu karar verilirken, mahkeme salonunda Güher Tey-

14

CANIM
GÜHER HANIMIN
KADIN OLDUĞUNU
BEN DE BİLİYORUM...

zenin kızı, iki oğlu, sekiz de torunu vardı.

Yeniden yargıca gittik.. Ne desek boş...

-Canım, diyor, Güher Teyzenin kadın olduğunu ben de biliyorum. Elinde doğdum büyüdüm. Ama ne yapalım, usülen bir kere muayenesi lazım. Usülen bişey bu.

Biz usülen olan işlemleri tamamlamaya duralım, biyandan da Güher Teyzeyi askere alacağız diye sıkıştırıp duruyorlar.

-Müsaade edin... diyoruz.

-Yahu, ne müsaadesi... Aylar

geçti, diyorlar.

Bizde işler kolay yürür mü?

Güher Teyze,

-Ben bu yaştan sonra kadınlığımı muayene ettirmem... diye tutturdu.

Bu sefer biz yalvarmaya başladık:

-Aman Güher Teyze, bu muayene usülen bir muayene.. Sathiden muayene değil ya, usülen..

Güher Teyzeyi muayeneye götürdük. Mütihassıs doktor, Güher Teyzenin elini öptü.

-Bugün olmaz, dedi.

YAHU NE KURULU!
SEN BENİM ANNEMİN
KADIN OLDU-
GUNU BİLMİ-
YOR MUSUN
KARDEŞİM!..

- Neden? diye sorduk.

- Efendim, bugün kurul günü değil. Yalnız benim muayenemle de olmaz, sağlık kurulu görecek.

Güher Teyzenin büyük oğlu,

- Yahu ne kurulu? dedi.. Sen benim annemin kadın olduğunu bilmiyor musun kardeşim?

- Bilmez olur muyum, kardeşim! Biliyorum. Ama bu usûlen bir muayene... Kurul muayenesi dedikse şahiden muayene değil ya. Usûlen...

Somunda Güher Teyzeyi sağlık

kuruluna çıkardık. Hiç bir doktor Güher Teyzenin elini bile tutmadı, nabzına bile bakmadı. Kadın olduğuna dair, yedi kişilik sağlık kurulu üyelerinin imzalarını taşıyan raporu verdiler.. Artık iş bitmiş, bir duruşmalık yargılamaya kalmıştı. Ama Güher Teyzeyi de askere götürmek için, bizi durmadan sıkıştırıyorlardı. Mahkeme günü geldi. Bizim gibi yakın akrabalarından başka, uzak akrabalar, tanıdıklar, uzak tanıdıklar, tanıdıkların tanıdıkları, meraklılar, hiç tanımadıklarımız

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

BEN
ERKEĞİM!

mahkeme salomunu doldurmuştu. Çünkü Güher Teyzenin askere alınacağını gazeteler yazmış, bir yıldan beri süren usûlen işlemler yüzünden bu olayı duymayan kalmamıştı.

Mahkemede rapor okundu. Tam yargıç, kararı okurken Güher Teyze birdenbire,

- Ben erkeğim!.. diye bağırarak fırladı.

Önce bir şaşkınlık oldu. Sonra bir gülüşme... Güher Teyze,

- Ben usûlen erkeğim, askere gideceğim. Bu tanıklar, raporlar

hepsi yalancı... dedi.

Mahkeme, Güher Teyzenin kadın olduğuna karar verdi ama, o gün bugün Güher Teyze kendini onbaşı sanıyor. Evde herkese kendisine Güher Dayı dedirtiyor. Kocasını Memduh Paşa'nın eski elbiselerini sandıktan çıkardı. Giydi. Kılıcını kuşandı. Sabahtan akşama kadar mangasına talim yapıyor.

Yukardan cırlak, kart, çatallı bir ses geldi:

- İstikamet top ağaç... Marş marş!.. Allah Allah Allah Allah!

SON